Projecte NATURABEGUR.

Millora de l'estat de conservació i la biodiversitat de l'espai natural maritimoterrestre de les Muntanyes de Begur

NATURABEGUR, el mar també necessita que el cuidem

Contaminació marina, praderies de posidònia i fondejos ecològics

Les Muntanyes de Begur són un espai natural maritimoterrestre on el litoral i el fons marí formen un patrimoni de gran valor. La contaminació, els residus abandonats i el fondeig sobre les praderies de *Posidonia oceanica* són alguns dels impactes que cal conèixer i prevenir.

Un projecte de: BIOSFERA EDUCACIÓ AMBIENTAL CONSERVACIÓ RECERCA

Finançat a càrrec del Fons del Patrimoni Natural

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya

El Govern de tothom

Un mar viu sota la superfície

El fons marí no és un espai buit: és un mosaic d'hàbitats on viuen peixos, invertebrats, algues i altres organismes. Quan hi arriben plàstics, deixalles, fils, cordes, arts de pesca abandonats o altres residus, els impactes poden persistir durant molt de temps.

El projecte **NATURABEGUR treballa per reduir aquests impactes** mitjançant la localització i retirada de residus del fons marí, la participació del voluntariat, la ciència ciutadana i la divulgació ambiental.

Entre els residus que poden generar més impacte hi ha les arts de pesca abandonades. Les xarxes perdudes poden continuar capturant organismes, un fenomen conegut com a pesca fantasma. Els fils de pesca també poden afectar organismes que viuen sobre parets rocoses, com les gorgònies.

Què podem fer nosaltres?

- **No deixar mai residus** al mar ni a la costa.
- **Recollir els residus** que puguem retirar amb seguretat i gestionar-los correctament.
- Evitar **perdre o abandonar fils, hams i altres materials de pesca**.
- **Respectar** les zones de bany, els hàbitats protegits i les indicacions de navegació i fondeig.
- **Participar en activitats de voluntariat i ciència ciutadana** que ajudin a conèixer i conservar el litoral.

Les praderies de posidònia: un tresor submergit

***Posidonia oceanica* és una fanerògama marina endèmica del Mediterrani que forma praderies d'una gran importància ecològica**. Aquestes praderies ofereixen hàbitat i refugi a nombroses espècies, retenen sediments i tenen un paper rellevant en el cicle del carboni blau.

Quines problemàtiques les afecten?

- **Fondeig d'embarcacions**. Les àncores poden arrencar feixos i obrir cicatrius sobre la praderia, provocant una destrucció mecànica de l'hàbitat.
- **Degradació de la qualitat de l'aigua**. Els canvis en la qualitat de l'aigua poden afectar negativament la salut i la capacitat de desenvolupament de la praderia.
- **Sedimentació i transformació del litoral**. Els canvis en la dinàmica dels sediments poden modificar les condicions en què creix la posidònia.
- **Canvi global**. L'escalfament del mar i altres pressions humanes poden afegir estrès a uns ecosistemes que ja pateixen impactes locals.

El fondeig ecològic, una alternativa per protegir la posidònia

Una de les línies de treball **de NATURABEGUR és estudiar els efectes de l'ancoratge sobre la posidònia i promoure l'ús de fondejos ecològics com a mesura de gestió**. Aquests sistemes permeten compatibilitzar l'activitat nàutica amb la conservació dels hàbitats marins, especialment quan s'instal·len i gestionen adequadament en zones sensibles.

El projecte estudia les cicatrius produïdes per les àncores, la biodiversitat associada a les praderies i el seu paper com a embornal de Carboni Blau. També contempla la restauració mitjançant la replantació de plantes de posidònia arrencades.

RECOMANACIÓ PER A LA NÀUTICA: Sempre que sigui possible, utilitza els camps de fondeig ecològic i evita fondejar directament sobre praderies de posidònia.

NATURABEGUR: conèixer per conservar

Per saber com evolucionen les praderies i com els impactes humans les poden afectar, el projecte **NATURABEGUR desenvolupa un programa de seguiment científic en diverses localitats**. El treball inclou parcel·les permanents a la posidònia, seguiment de la cobertura i densitat, l'evolució dels límits de distribució, biodiversitat de peixos i macroinvertebrats, sediments i el Carboni Blau.

El seguiment també **compara localitats amb diferent grau d'impacte del fondeig**. Aquesta informació ha de permetre millorar el coneixement de l'estat de conservació de les praderies i aportar eines útils per a la gestió sostenible de l'espai natural.

Una responsabilitat compartida

La conservació del mar no depèn només de les administracions o dels equips científics. També hi tenen un paper clau les persones que naveguen, pesquen, practiquen submarinisme, fan activitats de lleure o simplement gaudeixen de la costa.

- **Fes servir els camps de boies ecològiques** quan estiguin disponibles.
- **No fondegis sobre posidònia ni arrosseguis l'àncora** per buscar un lloc d'amarratge.
- **Redueix al màxim els residus** i porta'ls a terra per gestionar-los correctament.
- Si detectes un **impacte ambiental o un residu abandonat, comunica'l** pels canals de ciència ciutadana disponibles.
- **Respecta les indicacions i la senyalització** de l'espai natural protegit.

La posidònia també és patrimoni

Les **praderies de posidònia contribueixen a mantenir la biodiversitat marina, estabilitzar els sediments i retenir carboni**, contribuint a mitigar el canvi climàtic. Conservar-les és preservar una part essencial del paisatge mediterrani, tant sota l'aigua com a la nostra costa.

NOTICIES NATURABEGUR

325 KG DE DEIXALLES MARINES RETIRADES DEL FONS MARÍ

El projecte NATURABEGUR realitza jornades de neteja submarina amb personal de BIOSFERA durant els anys 2024 a 2026, actuant en 15 localitats diferents. **En aquestes actuacions de moment s'han retirat més de 350 kg de deixalles del fons marí**. Els metalls han representat el 57% del pes retirat, seguits de la fusta (17%), la fibra de vidre (13%) i la goma (7%). Els residus s'han separat i gestionat mitjançant els circuits corresponents de reciclatge i deixalleria.

SEGUIM LA POSIDÒNIA I L'IMPACTE DELS FONDEJOS

NATURABEGUR ha posat en marxa un programa de seguiment científic de les praderies de *Posidonia oceanica*. S'han instal·lat parcel·les permanents de seguiment en quatre localitats i es comparen zones amb diferents graus d'impacte del fondeig. El projecte **també mesura les cicatrius produïdes per les àncores, estudia el Carboni Blau i preveu actuacions de restauració mitjançant la replantació de plantes arrencades**. Aquesta informació servirà per millorar la gestió i fomentar alternatives de baix impacte, com els fondejos ecològics.

Implicació i Finançament

Aquest conjunt d'accions busca generar eines de gestió a llarg termini i fomentar la implicació de la població local amb el seu entorn.

"El projecte NATURABEGUR ha rebut el finançament de la Generalitat de Catalunya, a càrrec del Fons del Patrimoni Natural, en el marc de la Convocatòria de subvencions a entitats ambientals sense ànim de lucre de Catalunya per al finançament de projectes que millorin l'estat de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat en els espais naturals protegits en col·laboració amb els ens locals"

Recull de fotografies

Per a més informació: *Tlf.*: 617665909 *e-mail*: biosferaeduca@gmail.com